

**DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT**

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref
2025/3134

Vår ref
25/6136-

Dato
5. januar 2026

Representantforslag 32 S (2025-2026) om å justere fraværsreglene i videregående skole

Jeg viser til brev fra utdannings- og forskningskomiteen datert 21. november 2025 der det bes om min uttalelse til representantforslag 32 S (2025–2026) fra stortingsrepresentantene Simen Velle, Line Marlene Haugen, Lill Harriet Sandaune, Helge André Njåstad, Joakim Myklebost Tangen og Julia Brännström Nordtug om justering av fraværsreglene i videregående skole.

Fraværsreglene i videregående skole ble endret til inneværende skoleår. Hovedtrekkene i nye regler ble varslet i november 2024, og forskriftsendringer ble fastsatt 18. februar 2025 for ikrafttredelse skoleåret 2025–2026. Endringene ble fastsatt etter en høring om endringer i fraværsreglene der mange uttalte seg, og der innspillene viste at det er til dels svært ulike synspunkt på hvordan fraværsreglene bør være.

Regjeringen ønsker et regelverk som tydelig kommuniserer at elevene skal møte på skolen og delta i undervisningen. Tilstedeværelse er viktig for elevenes egen læring og sosiale utvikling, og det er også av stor betydning for det felles læringsmiljøet. Endringene i nytt regelverk har også blitt utformet for å redusere unødvendig belastning av fastlegene for sykdom som ikke krever legebesøk, slik at deres tid kan brukes til konsultasjoner for de som trenger helsehjelp.

Som det er vist til representantforslaget, viser fraværsstatistikken at fraværet i videregående skole nå er høyere enn da fraværsgrensen ble innført.¹ Fraværet ser dessverre ut til å øke både i grunnskolen og i videregående skole. I videregående skole er tallene fra forrige

¹ De siste tallene er fra skoleåret 2024–25, se informasjon om fraværstallene på [Utdanningsdirektoratet nettsider](#).

skoleår det høyeste dagsfraværet siden innføringen av fraværsgrensen. Sammenlignet med skoleåret før fraværsgrensen ble innført, det vil si skoleåret 2015–16, er dagsfraværet likt og timefraværet hele 8 timer høyere.

Jeg mener det høye fraværet viser at det var behov for nye grep. Elevene kan selvsagt fremdeles være syke. De kan også være borte fra opplæringen fordi de har time hos helsesykepleier, fastlege, psykolog, tannlege eller andre helsetjenester. De nye fraværreglene som trådte i kraft i høst, tillater inntil ti prosent egenmeldt sykefravær. Først etter ti prosent må ytterligere sykefravær være attestert av helsepersonell. Som tidligere, kan helsesykepleiere gi dokumentasjon på at eleven har vært til samtale eller lignende, og de kan også vurdere om det er aktuelt å skrive andre former for dokumentasjon. Besøk hos helsesykepleier, lege eller annet helsepersonell medfører derfor ikke at eleven mister muligheten til å få karakter, så lenge de har deltatt nok i opplæringen til at læreren har tilstrekkelig grunnlag til å sette en karakter.

Jeg er kjent med bekymring rundt elever som avbestiller timer i helsevesenet fordi de er bekymret for at de skal gå over fraværsgrensen. Det er svært viktig at ingen lar være å oppsøke helsesykepleier eller andre deler av helsetjenesten når de trenger det. Helserelatert fravær gjør som nevnt ikke at elevene mister karakter, så lenge de har vurderingsgrunnlag og legger frem egenmelding eller annen dokumentasjon på fraværet. Elever som har dokumentasjon fra helsepersonell på at de har høyere risiko for helserelatert fravær, kan levere egenmelding for dette fraværet også etter ti prosent er nådd.

Representantforslagets punkt 1 går ut på at «Stortinget ber regjeringen legge til grunn at en ny fraværregel for elever i videregående skole sørger for at helsesykepleier får attestere gyldig fravær, og at ti prosent er en reell grense for egenmelding, slik at regelen likner mer på de rammene arbeidstakere forholder seg til i arbeidslivet». Som beskrevet over, kan helsesykepleiere fremdeles attestere helserelatert fravær etter reglene. I lys av bakgrunnen som er angitt for representantforslaget, er jeg derfor noe usikker på hva forslaget innebærer.

Det kan forstås som at fravær for time hos helsesykepleier ikke skal telle inn på grensen på ti prosent. Elevene vil da kunne «spare» disse timene til andre fraværsgrunner senere. Verken tidligere fraværsgrense eller den vi har i dag, skiller mellom ulike typer helsepersonell. Det tror jeg heller ikke vil gi et hensiktsmessig regelverk. Det varierer hvilke deler av helsetjenesten som er aktuell å kontakte for ulike elever. Der noen elever oppsøker skolehelsetjenesten, vil andre kunne ha avtaler med for eksempel BUP eller en kjeveortoped. Jeg mener at helserelatert fravær i utgangspunktet bør behandles likt. Det sentrale må være at det helserelaterte fraværet *ikke* medfører at eleven mister muligheten til å få karakter, så lenge læreren har tilstrekkelig grunnlag til å sette en karakter. Dette sørger dagens unntaksregler for.

Forslaget kan også forstås som at ikke noe helserelatert fravær skal telle på grensen, det vil si uansett hvilke grupper helsepersonell som gir dokumentasjon. Elevene vil da kunne spare hele ti-prosenten dersom de legger frem dokumentasjon fra helsepersonell ved alt

helse relatert fravær fra første skoledag. Dette var slik reglene var frem til dette skoleåret. Jeg mener for det første at denne løsningen åpner for svært mye fravær. For det andre vil det gi fastlegene unødvendig merarbeid med å attestere fravær der elever ikke ønsker å benytte kvoten på ti prosent først.

Ti prosent fravær i et fag er i utgangspunktet mye fravær i løpet av et skoleår. Jeg minner da om at elevene også kan få enda mer fravær unntatt ved behov, så lenge det er dokumentert at fraværet knytter seg til visse fraværsgrunner. Unntakene gjelder ikke bare ved sykdom, men også andre grunner som for eksempel politisk arbeid og deler av kjøreopplæringen. Det finnes ingen øvre grense for hvor mye dokumentert fravær eleven kan ha, så lenge læreren har tilstrekkelig grunnlag for å sette karakter i faget.

Forslagsstillerne skriver at det er mange grunner til at en elev er borte fra skolen, og at mange av disse grunnene ikke er ivare tatt i de nye fraværsglene. De skriver videre at det skal ligge til grunn at elevene møter på skolen, men at å ha en liten tabbekvote vil være en viktig sikkerhetsventil for å sikre at elevene holdes motiverte, og at lærerne slipper å stryke ellers pliktoppfyllende elever på bakgrunn av et litt for høyt timefravær.

Udokumentert fravær etter ti prosent vil som hovedregel føre til at eleven ikke får karakter i faget. Rektor kan likevel bruke skjønn ved fravær opp til 15 prosent i et fag dersom fravær årsaken gjør det klart urimelig at fraværsgrensen skal gjelde. Det fremgår av Utdanningsdirektoratets veiledning at dette for eksempel kan være aktuelt der eleven har nådd fraværsgrensen, og deretter forsover seg. Reglene åpner altså for en skjønsmessig vurdering dersom enkelte elever havner i en vanskelig situasjon.

Men når elevene har nådd ti prosent fravær, inkludert helse relatert fravær, har de med de nye reglene ikke lenger en fraværskvote som de selv kan disponere. Det er helt bevisst, og jeg mener at dette ikke bør endres. Det er valgfritt å delta i videregående opplæring, men når man har søkt seg til opplæring og sagt ja til en plass, må vi forvente at elevene møter opp.

Jeg ser heller ikke grunn til å utvide unntakene til å inkludere kjøreopplæring og førerprøve for lett motorsykkel, slik representantforslagets punkt 2 går ut på. Det kan for mange elever være svært nyttig å ha førerkort for personbil, blant annet hvis de senere skal gjennomføre læretid, eller delta i studier eller arbeidsliv. Det kan være utfordrende å få gjennomført førerprøve og sentrale deler av kjøreopplæringen utenom skoletid. Dette skoleåret ble derfor unntaket for førerkort klasse B utvidet, slik at både gjennomføring av førerprøve og deler av opplæringen nå kan unntas.

Jeg har forståelse for at en del elever også vil kunne ønske å gjennomføre opplæring og førerprøve for lett motorsykkel eller andre førerkortklasser i skoletiden, men unntakene fra fraværsglene bør begrenses til fraværsgrunner som anses svært viktige. Hovedregelen må være at elever skal møte opp og delta i opplæring på skolen, og at andre aktiviteter bør legges utenom skoletid så langt det er mulig.

Jeg understreker at dette ikke betyr at ikke også andre aktiviteter kan være viktige, både for eleven selv og samfunnet rundt. Det er mange typer deltakelse i idrett og kultur, sosiale sammenkomster og deltidsjobb etc. som det er svært positivt at ungdom bruker tid på. Men jeg mener dette i all hovedsak må legges utenom skoletid, slik dagens regler legger opp til.

Forslagsstillerne tar også opp det de beskriver som forvirring og økt byråkrati i forbindelse med fraværshåndtering, og at Utdanningsdirektoratets veiledning peker i retning av at reglene ikke har vært en forenkling. Jeg gjør oppmerksom på at rundskrivet om fraværsgrensen som er publisert på direktoratets nettsider, ikke bare knytter seg til endringene som ble fastsatt dette skoleåret. Et rundskriv om fraværsgrensen har vært tilgjengelig i flere år. Direktoratet har imidlertid sørget for å oppdatere det med de siste endringene i regelverket, og har også justert deler av veiledningen for å gjøre den lettere å forstå.

Det vil likevel lett kunne oppstå noe spørsmål og usikkerhet når et nytt regelverk begynner å gjelde. Da er det nettopp viktig med god veiledning. Utdanningsdirektoratet vurderer fortløpende om det er behov for ytterligere justeringer i veiledningen. Når det gjelder systemene for fraværshåndtering er det fylkeskommunenes ansvar å ha systemer for føring av karakterer og fravær. Det er viktig med en diskusjon lokalt om lærerne og andre har de verktøyene de trenger, slik at regelverket kan følges uten at det gir mye ekstraarbeid.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådets signatur